

TYRESÖ KOMMUN
Biblioteket

BIBLIOTEKSPLAN TYRESÖ KOMMUNBIBLIOTEK

”Biblioteket är framtiden”

Uppdragsgivare: Kultur- och fritidsnämnden

Fastställt: *6 november 2006 /reviderad 17 februari 2007*

Ansvarig för upprättande av biblioteksplanen: Kultur- och fritidsnämnden
Genomförandeansvarig: Bibliotekschef Lars Andersson

Lj S

1. **Biblioteket är framtiden !**

Nya tider - nya möjligheter

Biblioteket utgör grunden för informationsförmedling och är en viktig del i Tyresös strategiska utvecklingsområde - kvalitet och service.

–

Väl fungerande bibliotek rätt belägna bidrar till god boendemiljö och livskvalitet. Tyresöborna erbjuds kunskap, information och upplevelse.

–

Biblioteken har en stor roll för kunskap, språkutveckling och läsförståelse i förskola och skola. Läsning ger lust och kunskap.

–

Alla Tyresöbor ska ha nära tillgång till ett bibliotek.

–

Självbetjäning med hjälp av den senaste tekniken skapar god arbetsmiljö och frigör resurser – därmed bidrar biblioteket till god ekonomisk hushållning och ger bra personlig service.

–

Biblioteket är ditt – vi finns för alla

Innehållsförteckning

1	BIBLIOTEKET ÄR FRAMTIDEN.....	1
1.1	INLEDNING OCH BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	DEFINITION	3
2	BIBLIOTEKSPLANENS STRUKTUR & GENOMFÖRANDE.....	3
2.1	OMFATTNING.....	3
2.2	AVGRÄNSNING	3
2.3	TIDPLAN.....	3
3	MÅLGRUPPER	4
3.1	BARN.....	4
3.2	VUXNA	4
3.3	STUDERANDE.....	4
3.4	ÄLDRE & FUNKTIONSHINDRADE.....	4
3.5	INVANDRARE	5
3.6	FÖRETAG.....	5
4	MÅLDOKUMENT.....	5
4.1	UNESCOS FOLK- OCH SKOLBIBLIOTEKSMANIFEST	5
4.2	BIBLIOTEKSLAGEN	5
4.3	TYRESÖ KOMMUNS ÖVERGRIPANDE PLANERINGS-DOKUMENT	5
4.4	REKOMMENDATIONER FRÅN SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING.....	6
4.5	KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS MÅL.....	6
4.6	KULTURPOLITISKT PROGRAM	6
5	BIBLIOTEKSORGANISATION	6
5.1	FOLKBIBLIOTEKET.....	6
5.1.1	HUVUDBIBLIOTEKET TYRESÖ CENTRUM	7
5.1.2	FILIALBIBLIOTEKET TROLLBÄCKEN	7
5.1.3	FILIALBIBLIOTEKET STRAND.....	7
5.1.4	SOCIAL BIBLIOTEKSVERKSAMHET	7
5.1.5	BARN & UNDOMSVERKSAMHET	8
5.1.6	DET VIRTUELLA BIBLIOTEKET	8
5.2	SKOLBIBLIOTEK	8
5.2.1	GYMNASIEBIBLIOTEKET.....	9
5.2.2	BIBLIOTEK PÅ GRUNDSKOLOR	9
5.2.3	ANNAN BIBLIOTEKSVERKSAMHET I KOMMUNEN	9
6	KOMMUNALT SERVICECENTER	9
7	SAMVERKANSPARTNERS	10
8	OMVÄRLDSORIENTERING	10
9	KVALITETSGARANTIER.....	11
10	MÅL OCH ÅTAGANDEN	11
11	LÄSUTVECKLING OCH ÅLDERSINDELAD ANSVARSFÖRDELNING.....	12
11.1	LÄSUTVECKLINGSTRAPPAN.....	12
11.2	ÅLDERSINDELAD ANSVARSFÖRDELNING	12
12	STATISTIK OCH NYCKELTAL	13

1.1 Inledning och bakgrund

Vad är en biblioteksplan?

Svensk Biblioteksforening definierar en biblioteksplan på följande sätt:

"Med en biblioteksplan avses ett politiskt förankrat styrande dokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i en kommun och åtgärder för hur dessa behov ska tillgodoses. Denna biblioteksplan ska förutom folkbiblioteksverksamheten också innefatta biblioteksbehovet vad gäller utbildning, omsorg, vård och näringsliv"

Bibliotekslagen SFS nr: 1996:1596 fick vid årskiftet ett tillägg –en ny paragraf SFS 2004:1261 . Paragrafens lydelse: §7a "Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka och kommuner och landsting ska anta planer för biblioteksverksamheten"

Ett förtydligande riktat till kommuner och landsting utgick 26/1-05 från Kulturrådet. Dnr KUR 2005/234 Tyresö bibliotek ska i enlighet med lagen upprätta en plan för verksamheten.

1.2 Syfte

Biblioteksplanen syftar till att biblioteksverksamheten får ett politiskt förankrat styrande dokument som omfattar en samlad analys av behovet av biblioteksservice i Tyresö kommun och anvisningar hur dessa behov skall tillgodoses. Planen ska även innefatta biblioteksbehovet inom andra förvaltningars verksamhetsområden.

1.3 Definition

En biblioteksplan är ett redskap för att strukturerat och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, skapa beredskap för framtidens krav och för att stimulera till utveckling.

2 Biblioteksplanens struktur och genomförande

2.1 Omfattning

Biblioteksplanen omfattar all förekommande biblioteksverksamhet i kommunen

2.2 Avgränsning

Avgränsas av respektive nämnds ansvarsområde

2.3 Tidplan

Biblioteksplanen ska sammanställas och fattas beslut om under hösten 2006. Planen ska regelbundet ses över och revideras.

3 Målgrupper

3.1 Barn

Biblioteken i Tyresös främsta målgrupp är barn. Deklarationen om barns rättigheter antogs av FN 20 november. 1989. Sverige anslöt sig till den 1990. Många kommuner har sedan dess fattat beslut som innebär att nämnder och förvaltningar på olika sätt ska arbeta i enlighet med barnkonventionen. Rekommendationerna från svensk biblioteksörening avseende biblioteksverksamhet för barn bygger på tillämpbara artiklar i konventionstexterna. De bör utgöra utgångspunkt för ett tydligt barnperspektiv när man utformar mål och planer för verksamheten och i utformningen av det dagliga arbetet på biblioteken.

Enligt § 9 i Bibliotekslagen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov. Syftet är att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

3.2 Vuxna

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter understryker att alla "... har frihet att söka, mottaga och sprida upplysningar och tankar genom varje slags uttrycksmedel..." och enligt regeringsformen är "... varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad... informationsfrihet, frihet att inhämta och mottaga upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden." Enligt § 2 i bibliotekslagen sägs att biblioteket skall finnas till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteken ska verka för att databaserad information görs tillgänglig för medborgarna. Dessa textcitat ska utgöra grunden för all biblioteksverksamhet i Tyresö och riktar sig speciellt mot vuxna låntagare.

3.3 Studerande

Enligt § 5 i Bibliotekslagen ska inom grundskolan och gymnasieskolan finnas lämpligt fördelade skolbibliotek för att stimulera skolelevnas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för undervisningen. Tyresös skol- och gymnasiebibliotek ska hålla den kvalitet som studerande på alla nivåer behöver för att kunna uppnå goda studieresultat. Vuxenstuderande inom olika utbildningar ska kunna finna lämpligt studiematerial på kommunbiblioteket.

3.4 Äldre och funktionshindrade

Enligt § 9 i bibliotekslagen skall folk-och skolbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bland annat genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov. I Tyresö finns behov av att förskjuta biblioteksservicen till den äldre befolkningen och funktionshindrade som inte själva

kan komma till biblioteken från fast biblioteksverksamhet inom äldreboenden till mer uppsökande verksamhet i hemmen eller institutioner..

3.5 Invandrare

§ 9 i bibliotekslagen ger uppmärksamhet på biblioteksförsörjning åt medborgare med annan språkbakgrund. I samarbete med Utvecklingsförvaltningen erbjuds studerande inom vuxenutbildningen och SFI visning av biblioteket och en biblioteksintroduktion. Media inköps för att passa behov och efterfrågan för läsning och studier. Depositioner tas in från Internationella biblioteket för kompletterande mediaförsörjning till mindre språkgrupper.

3.6 Företag

Företag, stora som små, ska med förtroende kunna vända sig till biblioteken i Tyresö. Man får hjälp med litteratur, information, databassökning med mera i syfte att stödja start av nya företag. Litteraturvägledning om skattelagstiftning juridik, eller annat till stöd för företagandet kan efterfrågas.

4 Måldokument

4.1 UNESCOs Folk- och skolbiblioteksmanifest

1949 antog UNESCO ett folkbiblioteksmanifest som beskrev folkbiblioteket som en levande samhällskraft, en demokratisk institution för utbildning och ett folkets universitet. En andra version kom 1972 och i november 1994 antogs en tredje. Där slås fast att folkbibliotekens tjänster i princip ska vara avgiftsfria. Folkbiblioteken är ett samhällsansvar. De bör därför ha stöd i en särskild lagstiftning och bekostas av allmänna medel. Folkbiblioteken bör ses som ett viktigt led i en långsiktig strategi för kultur, informationsspridning, utbildning och ökad läskunnighet. Detta dokument ska utgöra grund och inspiration för en biblioteksplan i Tyresö kommun. Folkbibliotekets huvuduppgifter som det i UNESCO:s manifestet slås fast, bör i princip följas. (Bil 1.)

4.2 Bibliotekslagen

Den svenska bibliotekslagen SFS nr:1996:1596 Utfärdad 1996-12-20, samt ändring och tillägg SFS 2004:1261. utgör grunden för all biblioteksverksamhet i riket. Dess tio paragrafer skall naturligtvis följas och utgöra grund för biblioteksverksamheten i Tyresö kommun. Dess tilläggsparagraf som tillkom 2004 säger att kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheten. (Bil 2.)

4.3 Tyresö kommuns övergripande planeringsdokument

Biblioteksplanen skall som utgångspunkt ta kommunens planeringsmodell. Den ska ansluta till kommunens vision ”Trygga, Trivsamma Tyresö” och de strategiska utvecklingsområdena

-
- God boendemiljö och livskvalitet
 - Kvalitet och service
 - God ekonomisk hushållning

Biblioteksverksamheten kan mycket väl bidra till att uppfylla vision och utvecklingsområden samt sträva efter att ständigt förbättra sig i dess anda.

4.4 Rekommendationer från Svensk Biblioteksforening

Svensk Biblioteksforening är en ideell, politiskt obunden, bibliotekspolitisk organisation som verkar för ett effektivt och dynamiskt svenskt bibliotekssystem av hög standard. Man arbetar för att den svenska bibliotekslagen ska tillämpas och utvecklas samt bevakar att biblioteken är ett värn för demokrati och yttrandefrihet. Tyresö bibliotek är institutionella medlemmar i föreningen.

Specialgrupperna inom Svensk biblioteksforening ger ut rekommendationer för arbetet på svenska bibliotek.

Specialgruppen för barnbiblioteksverksamhet gav 2003 ut skriften ”På barns och ungdomars villkor” (Bil.3) och Specialgruppen för referensarbete gav 2002 ut motsvarande skrift med rekommendationer för referens- och informationsarbete. (Bil.4)

Tyresö bibliotek följer dessa rekommendationer och kommer att ansluta sig till kommande rekommendationer utarbetade av föreningens specialgrupper.

4.5 Kultur- och fritidsnämndens och andra nämnders mål

De mål som formuleras av kultur- och fritidsnämnden och andra nämnder inför varje mandatperiod avseende biblioteksverksamhet i Tyresö kommun ska följas. Prioriteringar och speciella satsningar, som kopplas till kommunens och nämndens prioriterade utvecklingsområden eller till satsningar mot speciella områden eller målgrupper, ska följas.

4.6 Kulturpolitiskt program

Det kulturpolitiska program för Tyresö kommun som antogs av kultur- och fritidsnämnden 2004 ska i de delar som avser biblioteksverksamheten utgöra en grund för biblioteksplanen.

5 Biblioteksorganisation

5.1 Folkbiblioteket

Tyresö kommunbibliotek är organiserat som en egen avdelning under kultur- och fritidsnämnden. Verksamheten omfattar tre fysiska bibliotek. Ett Huvudbibliotek i Tyresö centrum samt två biblioteksfilialer i Trollbäcken och Strand. Dessutom finns ett mindre biblioteksrum inrett i Björkbackens äldrecentrum. Personalen är 21 personer, nio bibliotekarier, tio bibliotekskanslistor samt en vaktmästare och bibliotekschefen. All personal arbetar med ett bibliotek som bas men tjänstgör även flexibelt på de övriga enheterna. Budgetomslutning 2006 är ca 15 miljoner kronor. Sammanlagt öppethållande 96 timmar i veckan samt sedan 28 augusti dessutom 25 timmar i veckan i nyöppnade Strandfilialen. Fysiska besökare är cirka

310.000 och dessutom 87.000 besökare utnyttjar bibliotekets webbtjänster (-06) Biblioteksdatasystem som används är BOOK-IT. Biblioteket arbetar i mediaurvalet i enlighet med med bifogade urvalsprinciper. (Bil. 5)

5.1.1 Huvudbiblioteket Tyresö centrum

Huvudbiblioteket som är placerat i Tyresö centrum är den enhet som har det kompletta mediautbudet, databaser, studieplatser, internetsurfplatser med mera. Det utgör också bas för all biblioteksadministration som inköp av media, tjänster och material. All personaladministration, budget och statistikadministration sköts också här. Öppethållandet är sedan 2007, 48 timmar i veckan med sex dagar i veckan öppet. Huvudbiblioteket har delad entré med kommunens konsthall som är inrymt i samma lokal i centrum. Lokalytan är 1658m².

5.1.2 Filialbiblioteket Trollbäcken

Filialbiblioteket i Trollbäcken är placerat på Kumla skolas skolgård en bit ifrån Alléplan där kommersiell affärsverksamhet är centrerad. Basbemanning är två bibliotekarier och två kanslist. Öppethållandet är sedan 2007, 40 timmar i veckan vintertid med endast söndagen stängd. Lokalytan är 724m².

5.1.3 Filialbiblioteket Strand

Strandfilialen öppnades 28 augusti 2006 och är centralt placerad mitt på torget bland kommersiell service. Basbemanning är en bibliotekarie och en bibliotekskanslist. Öppethållandet är sedan 2007, 33 timmar i veckan vintertid med endast söndag stängd. Lokalytan är 110m².

5.1.4 Social biblioteksverksamhet

Den sociala biblioteksverksamheten, som särskilt vänder sig mot äldre och handikappade, utgår i huvudsak från Huvudbiblioteket.

Där finns merparten av de media som används inom denna verksamhet. Talböcker och DAISY-talböcker för synskadade samt storstilsböcker och lättläst för synsvaga och låntagare med olika handikapp. Biblioteket disponerar dessutom ett rum i Björkbackens äldrecentrum med boksamling, tidningar och tidskrifter.

Handikappade på olika gruppboenden erbjuds service med individuellt anpassade media både vid biblioteksbesök eller som depositioner eller lån till olika boenden i kommunen. Läsfrämjande träffar med temaprogram anordnas regelbundet liksom gruppbesök med personal.

Äldre som inte själva kan komma till biblioteket erbjuds regelbundet hemsändning av böcker och andra media via bibliotekets vaktmästeri. Denna verksamhet brukar kallas "Boken kommer". Även hemtjänsten kan involveras

i denna uppsökande verksamhet som förmedlare och kan i samband med detta ge hemtjänstbesöket en social och kulturell dimension.

5.1.5 Barn- och ungdomsverksamhet

Verksamhet riktad mot barn och ungdomar utgör bibliotekets prioriterade verksamhet. Den riktar sig till alla barn och ungdomar i kommunen, från det nyfödda barnet och dess föräldrar till tonåringar. Biblioteket spelar en stor roll för barn och ungdomar både i förskola och skola samt på fritiden.

Verksamhet mot förskolan är speciellt viktig och många projekt drivs med framgång tillsammans. Ett exempel är "läsglädjebiblioteket", små minibibliotek ute på förskolorna, som syftar till att få föräldrar att läsa för sina barn tillsammans hemma.

Exempel på verksamhet inom skolans ram redovisas tydligt i bibliotekets kvalitetsgarantier med riktade satsningar på årskurs 2 och 4. En detaljerad ungdomar finns på bibliotekets webbplats [www.tyreso.se/ biblioteket/barn & ungdomar](http://www.tyreso.se/biblioteket/barn%20och%20ungdomar)

5.1.6 Det virtuella biblioteket

Bibliotekens verksamhet och service genom olika IT-lösningar vinner allt större insteg. Man brukar ibland använda begreppet 24-timmarsbiblioteket eller det virtuella biblioteket. Man liknar ibland det virtuella biblioteket vid en extra biblioteksfilial. Olika e-servicetjänster, som biblioteket erbjuder och som bibliotekskunderna använder från datorer i hemmet eller andra arbetsplatser, utgör en snabbt växande del av bibliotekets utbud. Tyresö bibliotek vill genom sitt biblioteksdatasystem och sin webbsida bygga vidare på ökad självservice inom biblioteksområdet. Utveckling mot fler e-tjänster som ger brukarna större frihet att själva utnyttja biblioteket via webb dygnet runt ska alltid eftersträvas.

En uppgradering av bibliotekets datasystem till senaste version installeras regelbundet och innehåller oftast många servicehöjande nyheter. Installation av nästa version planerad under 2007. Även kvalitén på skolbiblioteken kan avsevärt förbättras med införandet av ett helt webbaserat gränssnitt inom biblioteksdatasystemet. Denna åtgärd kommer att väsentligt förbättra servicen för användarna.

5.2 Skolbibliotek

Skolbiblioteken hör organisatoriskt till barn- och utbildningsförvaltning och är inrymda i kommunens olika skolenheter. På kommunens gymnasium finns ett gymnasiebibliotek. Hälften av skolbiblioteken är datoriserade inom ramen för biblioteksdatasystemet. Detta administreras och underhålls av systemansvariga på kommunens huvudbibliotek och IT-avdelning. Endast gymnasiebiblioteket har en utbildad bibliotekarie, övriga skolbibliotek bemannas av skolpersonal och öppettiderna är mycket varierande. Skolbibliotekens verksamhet och mål skiljer sig väsentligt från det kommunala bibliotekets. Skolbiblioteken ska vara ett redskap i den pedagogiska verksamheten och bör därför serva både personal och

elever med böcker och andra media som en hjälp till läslust och informationssökning. Generellt är kvalitén på kommunens skolbibliotek inte i enlighet med bibliotekslagen. (se punkt 3.3) En förstärkning av skolbiblioteken skulle ge Tyresös elever ökade möjligheter till förbättrad läsförmåga, kunskapsinhämtning och ökat läsintresse.

5.2.1 Gymnasiebiblioteket

Gymnasiet sorterar under barn- och utbildningsförvaltningen och är det enda skolbiblioteket i kommunen som har en fackutbildad bibliotekarie. Dessutom finns en bibliotekskanslist. Biblioteket är anslutet till biblioteksdatasystemet. En ökning av elevantalet på gymnasiet borde resultera i en resursförstärkning av biblioteket, både vad avser mediaanslag och personal.

5.2.2 Bibliotek på grundskolor

Kommunens grundskolor har fjorton skolbibliotek. Ingen skola har en utbildad bibliotekarie inom sin organisation. Kommunbiblioteket konsulteras avseende mediafrågor och biblioteksdatasystem liksom sköter ansökning och fördelning av statsbidraget till litteraturinköp. Satsningen på skolbibliotekens mediaanslag, lokaler och personal sköts helt utifrån respektive skolas skolledning. Sju skolbibliotek är anslutna till biblioteksdatasystemet.

5.2.3 Annan biblioteksverksamhet i kommunen

Det förekommer ingen annan organiserad biblioteksverksamhet i kommunal regi. C3L - kommunens vuxenutbildningsenhet har dock en liten boksamling. Inom central förvaltning finns eventuellt handböcker för tjänstemännens arbetsbruk på olika arbetsrum.

6 Kommunalt servicecenter

Biblioteken kan i samband med införandet av ett kommunalt servicecenter utgöra en viktig del ute i kommundelarna som filialer till detsamma.

7 Samverkanspartners

För att en biblioteksplan ska kunna införas och fungera måste samverkan mellan de förvaltningar och kommunens stabsorgan fungera väl. Speciellt viktig är kommunens IT-enhet som är ett grundvillkor för att infrastrukturen i bibliotekets högteknologiska infrastruktur och verksamhet ska kunna fungera.

Intresseorganisationer och fokusgrupper ute bland kommuninnevånare bör kunna ha stort inflytande över verksamhetens utformning. En låntagarenkät planeras under 2006 och bör följas upp av flera åtminstone vartannat eller var tredje år.

För att biblioteksverksamheten i Tyresö ska kunna fungera, både vad avser kompetensutveckling, mediaförsörjning och fjärrlån för att uppfylla våra kvalitetsgarantier, är följande externa samverkanspartners absolut nödvändiga:

- Regionbibliotek Stockholm med dess bibliotekskonsulenter, specialistkompetens och utbildningsutbud.
- Lånecentralen för mellersta Sverige och Internationella biblioteket
- Länets övriga kommunbibliotek
- Landets samtliga lånecentraler och folk- och forskningsbibliotek

8 Omvärldsorientering

De förändringar i omvärlden som påverkar biblioteket mest de närmaste åren kan sammanfattas under följande punkter:

1. Ändrad efterfrågan på bibliotekets tjänster
2. Nya media efterfrågas mera
3. Självservicen accelererar
4. Högre krav på snabb referensservice både för barn och vuxna
5. Nya frågekanaler till biblioteksservice ökar

Exempel som förtydligar ovan nämnda:

1. Frågor relaterade till Internet och webbaserad information ökar vid sidan av rena bokfrågor. Fördjupning i olika ämnen och media är mycket ofta relaterade till en webbadress.
2. Media i andra former ökar lavinartat. Bl.a. CD-böcker, DVD och Mp3 filer.
3. Man vill kunna självbetjäna sig själva både i biblioteket och hemifrån via webb.
4. Informationen måste nås mycket snabbare än tidigare. Många informationssökande arbetar med mycket snäva tidsramar.
5. Inströmmande frågor via webbformulär och e-post blir allt vanligare.

9 Kvalitetsgarantier

Uppställda kvalitetsgarantier som kommunbiblioteket garanterar är följande:

- att böcker som inte finns inne kan reserveras och litteratur som saknas i Tyresö normalt kan inköpas eller beställas från andra bibliotek.
- att väntetiden på beställda media ur bibliotekets eget bestånd är högst en månad. Skulle vi behöva längre tid meddelas låntagaren om varför inom tio dagar.
- att genom fjärrlån eller hänvisning till andra bibliotek komplettera med medier på de språk som inte finns representerade i biblioteket.
- att ge service till alla som efterfrågar bibliotekets tjänster - även för de som till exempel är rörelsehindrade eller i långvarig sjukdom och därför inte själva kan besöka biblioteket.
- att alla förskoleklasser, skolornas årskurs 2 och 4 samt grupper från barnavårdscentralen årligen bjuds in till boktips och specialvisning av biblioteket.

10 Mål och åtaganden

För att Tyresö bibliotek ska kunna fortsätta att utvecklas och vara till våra innevånarens största nytta och glädje ska biblioteksplanen utgöra strategi för framtiden. Vi måste fortsätta tydliggöra att vi inte är ett gammaldags lånebibliotek. Istället ska vi fortsätta att förbättra den smidiga serviceorganisation, med hög grad av självbetjäning och utvecklad referens- och e-service, som vi är. För att detta ska lyckas behöver följande åtaganden uppfyllas:

Mot medborgarna

- Utveckla fast biblioteksverksamhet i Östra Tyresö via nya biblioteksfilialen i Strand för att bidra till kommunens strategiska utvecklingsmål och nå nya låntagargrupper.
- Förändra och bättre anpassa öppettiderna till besöksfrekvens.
- Öka och anpassa det sammanlagda öppethållandet på folkbiblioteken från 96 tim/vecka till 111 tim/vecka 2007
- Fortsätta att anpassa vårt mediautbud efter vad våra kommuninnevånare efterfrågar.
- Eftersträva maximalt bra lokalisering för biblioteken i anslutning till övrig service i kommundelarna
- Fortsätta att bygga ut självbetjäningen via låneautomater och webben.
- Omstrukturera den sociala och biblioteksverksamheten från stationär verksamhet till mer uppsökande. Åtgärden avser i första hand service till äldre och funktionshindrade.
- Fungera som filialer till ett kommunalt servicecenter

Inom organisationen

- Förändra våra yrkesroller till att bli mer vägledande och rådgivande.
- Omvandla och utveckla innehållet i bibliotekariernas och kanslisternas tjänster.

- Var beredda att arbeta mer flexibelt både geografiskt och bemanna effektivare efter behov.
- Datorisera samtliga skolbibliotek samt förstärka resurserna så att fackutbildade bibliotekarierna, en för varje kommun, stödjer och ger rådgivning till skolbiblioteken i kommunen.
Förstärka bibliotekarieresurserna på gymnasiebiblioteket.

11 Läsutvecklingstrappan och åldersindelad ansvarsfördelning

11.1 Läsutvecklingstrappan

För att tydliggöra vad kommunbiblioteket gör kan man illustrera åldrar och läsutvecklingsnivåer avseende barn i åldrarna 0 - 20 år med en läsutvecklingstrappa. En sådan trappa åskådliggör tydligt bibliotekets ambitionsnivå på olika nivåer i läs- och informationsutvecklingen för barn.

Se bilaga 6

11.1.1 Åldersindelad ansvarsfördelning

Åldersindelad ansvarsfördelning mellan olika förvaltningar och vad som behöver göras inom de närmaste åren illustreras på ett annat sätt i en mer utvecklad åldersindelning som pekar på ansvarsfördelning, och nyckelord inom biblioteksverksamhetens olika områden.

0-6 år Stärka barns språkutveckling. Samarbete med förskolan och BVC Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Nyckelord: Barnböcker, barnkultur. ”barnets första bok”

6-16 år Grundskolornas bibliotek skall vara ett redskap i skolans pedagogiska arbete.

Grundskolan. Skolbiblioteken Barn- och utbildningsförvaltningen
Förslag: Förstärka med utbildade bibliotekarierna områdestäckande riktade mot skolan
Datorisera samtliga skolbibliotek med FREE-LIB (modul till BOOK-IT)
Nyckelord: Kompetens, bemanning, IT

6-16 år Stöd till skolornas biblioteksutveckling
Barnbibliotekarierna med, specialistkompetens, gallrar och kompletterar media.
Rådgivning om biblioteksdatasystemet. Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Nyckelord: Biblioteksstöd, nätverk, teknik.

6-16 år Basutbud till 6 åringar och 2 årskurser i grundskolan.
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden

Nyckelord: biblioteksvisningar, kvalitetsgaranti, författarbesök

6-20 år Stärka barns och ungdomars läsande och fria kunskapssökande.
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Nyckelord: Kunskap, upplevelse, information

16-20 år Vara ett redskap i gymnasieskolans läsutveckling och kunskapsinhämtning
och ett stöd i gymnasiets pedagogiska arbete
Gymnasieskolan, gymnasiebiblioteket, barn- och utbildningsförvaltningen
Förslag: Förstärka gymnasiebiblioteket
Nyckelord: Kunskap, information, läsutveckling

16-25 år Det utvecklande biblioteket. Vara ett redskap i den unga individens växande
Bibliotek med inriktning på kunskap, kreativitet, upplevelser.
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Nyckelord: ung kultur, media, skrivande, IT.

18-65 år Vara ett redskap i individens livslånga lärande
KomVux Grund. SFI,
Behov av utökat stöd till vuxnas lärande och utökad samverkan
Utvecklingsförvaltningen
Nyckelord: livslångt lärande, IT, kompetensutveckling Svenska språket

18-65 år Vara ett redskap i individens utbildning och det livslånga lärandet
Högskolestuderande på distans,
Högskolor på Södertörn och i Stockholm
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Nyckelord: distansutbildning, fjärrlån, skrivningshjälp

0-100 år Förmedla Kunskap och Upplevelse.
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden
Litteratur, Information, kultur
Nyckelord: litteratur, vägledning, IT, 24-timmarsbibl.

0-100 år Bibliotekets särskilda tjänster till grupper med speciella behov
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden och socialförvaltningen
Förslag: Omfördela resurser från fast biblioteksverksamhet på äldreboenden till uppsökande service via hemtjänst
Nyckelord: Anpassade medier, ”Boken kommer”, gruppboenden, hemtjänst

0-100 år Behov av medier på många språk hos mångkulturell befolkning
Biblioteken i Tyresö, kultur- och fritidsnämnden, Utvecklingsförvaltningen
Nyckelord: mångkultur, migration, depositioner på främmande språk

12 Statistik och nyckeltal

Biblioteksstatistik Tyresö folkbibliotekbibliotek 2004-2005 i urval

År	2004	2005
Fysiska besök	333.421	305.015
Webbesök	49.023	87.031
Utlån totalt	268.967	253.751
Bestånd totalt	130.892	126.498
Nyförvärv	8.559	9.333
Driftbudget	14,4 milj	14,5 milj

Statistik finns på bibliotekets webbsida www.tyreso.se

Nyckeltal Tyresö folkbibliotek 2004-2005

År	2004	2005
Fys. Besök/innevånare	8,2	7,5
Lån/innevånare	6,6	6,2
Kostnad/innevånare	357:-	358:-

Nyckeltal Länets bibliotek 2004-2005

År	2004	2005
Fys. Besök/innevånare	7,1	6,3
Lån/innevånare	6,2	5,8
Kostnad/innevånare	326	345

Fullständig statistik och nyckeltalsstatistik finns i publikationerna Södertörnsnyckeltal, Folkbiblioteken i Stockholms län Utgiven av Regionala biblioteksenheten Vid Stockholms Stadsbibliotek samt Kulturen i siffror/Folkbiblioteken utgiven av Kulturrådet